

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

Е.Б.Ш. Едуард БАЛАШОВ
«27» березня 2025 року

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ С2 «ПОЛІТОЛОГІЯ»
для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії**

Острог-2025

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри національної безпеки та політології (Протокол № 8 від 18 березня 2025 року).

Завідувач
кафедри національної безпеки та політології

Микола РОМАНОВ

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 11 від 27 березня 2025 року).

Відповідальний секретар
Приймальної комісії НаУОА

Марія МАТВІЙЧУК

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступний іспит зі спеціальності С2 Політологія є формою вступного випробування у разі вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності С2 Політологія.

Мета вступного іспиту полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних навичок вступників на освітньо-наукову програму «Політологія» для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності С2 Політологія, на основі ступеня магістр, здобутого за цією або іншою спеціальністю.

Результати вступного іспиту є складником конкурсного балу вступника відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному університеті «Острозька академія» (Додаток 12 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Національному університеті «Острозька академія» в 2025 році).

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Організація вступного іспиту зі спеціальності С2 Політологія та його проведення здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» (<https://vstup.oa.edu.ua/prijmalna-komisiya/polozhennya-prijmalnoi-komisii>), Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія» (Додаток 15 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Національному університеті «Острозька академія» в 2025 році) та Правил прийому на навчання для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук у Національному університеті «Острозька академія» (Додаток 12 до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у Національному університеті «Острозька академія» в 2025 році).

Вступний іспит проводиться в усній формі і складається з двох частин: оцінювання знань з п'яти дисциплін: «Вступ до політичної науки», «Конституційне право України», «Історія політичної думки», «Теорія міжнародних відносин» і «Порівняльна політологія» та обґрунтування дослідницької пропозиції. Зміст та структура дослідницької пропозиції наведені у додатку А.

Вступний іспит проводиться відповідно до Розкладу вступних випробувань, який Вступний іспит проводиться відповідно до Розкладу вступних випробувань, який схвалюється на засіданні Приймальної комісії НаУОА, затверджується ректором університету, та оприлюднюється на офіційному веб-сайті НаУОА за покликанням: <https://vstup.oa.edu.ua/aspirant/rozkladi-vstupnih-viprobuvan>.

III. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Для здобуття освітнього-наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності С2 Політологія можуть вступати особи, які здобули освітній ступінь магістра зі спеціальності С2 Політологія або інших спеціальностей.

Програма вступного іспиту передбачає перевірку набуття особою компетентностей та здобуття нею результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 052 Політологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Для успішного засвоєння освітньо-наукової програми доктора філософії вступники повинні мати базову вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Вступники повинні:

Знати:

- категоріальний і понятійний апарат сучасної політологічної теорії;
- основні етапи розвитку національної і зарубіжної політичної думки;

- принципи і особливості організації політичної і державної влади в Україні і в зарубіжних країнах;
- основні підходи і школи сучасної політичної теорії, теорії міжнародних відносин, їх концептуальні і методологічні особливості;
- базові засади методології політичних досліджень.

Вміти:

- самостійно вести політичні дослідження, розробляти програми конкретних досліджень, виробляти рекомендації щодо впровадження окремих політик на різних рівнях;
- знаходити і аналізувати політичну інформацію, обробляти її з допомогою сучасних методів;
- володіти навичками теоретичного аналізу і узагальнення соціально-політичної інформації;
- володіти навичками прогнозування, розробляти рекомендації для вирішення практичних питань центральними і місцевими органами влади, суспільно-політичними організаціями, партіями тощо, надавати їм теоретичну і методичну допомогу з вивчення і аналізу політичного життя суспільства та регіонів;
- проводити аналіз і давати оцінку прийнятим рішенням, постановам органів законодавчої, виконавчої влади, партійних і громадських організацій, їх лідерів;
- володіти методикою викладання суспільно-гуманітарних дисциплін, кваліфіковано виконувати педагогічну та виховну роботу у навчальних закладах;
- перекладати оригінальну спеціальну літературу, редагувати наукові тексти, вільно володіти однією з іноземних мов у своїй професійній діяльності.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»

1. Еволюція уявлень про предмет політології, її основні закони і методи.
2. Типологія політичних систем. Стабільність і зміна політичних систем;
3. Сутність політичної влади, її характерні ознаки та різновиди;
4. Поняття політичного режиму та його характеристики;
5. Ознаки та форми демократії;
6. Дискусія про сучасний політичний режим в Україні;
7. Тоталітаризм як соціальний і політичний феномен;
8. Сутність авторитаризму, форми та ознаки авторитарних режимів;
9. Демократизація та її обмеження: структурні та актороцентричні пояснення;
10. Поняття, структура та концепції політичної еліти;
11. Поняття політичної стабільності. Теоретичні підходи до вивчення стабільності і конфлікту;
12. Генеза держави, її атрибути та головні риси. Держава та громадянське суспільство;
13. Структура та функції держави. Форми правління та державного устрою;
14. Особливості парламентської, президентської та змішаної республік;
15. Основні партійні системи;
16. Поняття, ознаки та теорії політичної культури;
17. Поняття нації. Сучасні концепції нації;
18. Поняття націоналізму. Різновиди націоналізму;
19. Наслідки президентських і парламентських виборів на стан демократії в Україні.
20. Помаранчева революція і Євромайдан. Їх вплив на політичні процеси в Україні;
21. Російська агресія проти України: причини, етапи, наслідки.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Конституційно-правові норми та інститути конституційного права України.
2. Система конституційного права України.
3. Джерела конституційного права України.
4. Поняття та основні принципи конституційного ладу України.
5. Конституційні принципи інституту прав та свобод особи в Україні.
6. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні, їх класифікація.
7. Гарантії прав та свобод людини і громадянина в Україні.
8. Принципи законодавства України про громадянство.
9. Конституційно-правове регулювання виборів в Україні.
10. Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні.
11. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.
12. Конституційно-правовий статус Президента України.
13. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України.
14. Основи конституційно-правового статусу Конституційного Суду України.
15. Центральні та місцеві органи виконавчої влади в Україні.
16. Система місцевого самоврядування в Україні та його принципи.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ»

1. Політична і правова думка в країнах Стародавнього Сходу: Індія.
2. Політична і правова думка в країнах Стародавнього Сходу: Китай.
3. Політичні і правові вчення в Стародавній Греції: загальна характеристика.
4. Політичні і правові вчення Західної Європи у період Середньовіччя: головні представники та їх ідеї.
5. Політичні і правові вчення Європи в епоху Відродження та Реформації: загальна характеристика.
6. Вчення Н. Макіавеллі про державу і політику.
7. Головні політико-правові ідеї Реформації.
8. Політичні і правові вчення США в XVIII–XIX ст..
9. Ідея прав людини в політико-правовій думці Нового часу: загальна характеристика.
10. Політико-правова ідеологія націонал-соціалізму.
11. Лібералізм: історія ідей та сучасність (розвиток вчення): загальна характеристика.
12. Консерватизм: історія ідей та сучасність (розвиток вчення): загальна характеристика.
13. Становлення сучасної соціал-демократії. Соціал-демократія в повоєнний період.
14. Концепція правової держави: сутність та ознаки.
15. Сутність і характерні риси неомарксизму у XX ст.
16. Загальна характеристика теорії інституціоналізму.
17. Загальна характеристика біхевіоралістичних теорій політики.
18. Ч.Мерріам – засновник нової науки про політику.
19. Г.Лассуелл про предмет політичної науки.
20. Характеристика нормативних політичних теорій.
21. Т.Парсонс про сутність функціоналізму.
22. Теорія політичних систем Г. Алмонда.
23. Проблеми стійкості демократії у праці Г. Алмонда і С. Верби «Громадянська культура і стабільність демократії».
24. Політологічний аналіз політичної системи в роботі Д. Істона «Політична система».
25. Вчення Х. Арендт про політику.
26. Постіндустріальне суспільство і його особливості в теорії Е. Тоффлера.
27. Теорія цивілізації і політичного розвитку С. Хантінгтона.

28. Концепція З. Бжезінського про світову політику.
29. Світ-системний аналіз І. Валлерстайна.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»

1. Теорія міжнародних відносин: генеза, предметна галузь, взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
2. Класична традиція в теорії міжнародних відносин (аналіз праць Фукідіда, Н. Макіавеллі, Т. Гоббса).
3. Ліберально-ідеалістична традиція в теорії міжнародних відносин (аналіз праць І. Канта, Г. Гроція).
4. Реалістична парадигма міжнародної політики Г. Моргентау. Неореалізм К. Волтца.
5. «Великі суперечки» в теорії міжнародних відносин.
6. Поняття «транс націоналізму». Концепції «транс націоналізації» Дж. Ная, Р. Кеохейна.
7. Марксизм і неомарксизм в теорії міжнародних відносин.
8. Цивілізаційний підхід в теорії міжнародних відносин (вчення М. Данилевського, А. Тойнбі, О. Шпенглера, С. Хантінгтона).
9. Еволюція міжнародної системи: від Вестфальського миру (1648 р.) до постбіполярної системи міжнародних відносин.
10. Національна держава у сучасних міжнародних відносинах. Класифікації держав у міжнародній системі.
11. Недержавні учасники міжнародних відносин. Роль міжнародних міжурядових і неурядових організацій у сучасній світовій системі.
12. Поняття «національні інтереси». Структура національного інтересу та типології національних інтересів.
13. Цілі, засоби і стратегії учасників міжнародних відносин: поняття, типології.
14. Основні компоненти зовнішньополітичної могутності міжнародного актора.
15. Роль сили в міжнародних відносинах. Збройне насилля і його форми.
16. Поняття «національної безпеки» і «міжнародної безпеки». Типологізація систем безпеки. Нові загрози міжнародній безпеці.
17. Поняття «дипломатії», її форми і методи. Особливості сучасної дипломатії.
18. Співвідношення права і моралі як регуляторів міжнародних відносин. Теоретичні підходи до трактування місця моралі в міжнародних відносинах.
19. Поняття «міжнародного конфлікту». Типологізація конфліктів. Фази розвитку міжнародного конфлікту.
20. Війна як явище суспільного життя. Типологія воєн. Вчення К. фон Клаузевіца про війну.
21. Зовнішня політика України: засади, пріоритети, напрями.
22. Геополітичне становище України в умовах сучасних європейських та євразійських процесів і глобальних трансформацій ХХІ ст.
23. Європейська інтеграція України як стратегічний напрям розвитку країни: здобутки і проблеми.
24. Геополітичні зміни в Євразії після провалу російської агресії проти України.
25. Глобалізація як тенденція сучасного світового розвитку: поняття, основні прояви, позитивні й негативні наслідки.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОРІВНЯЛЬНА ПОЛІТОЛОГІЯ»

1. Еволюція та розвиток порівняльних політологічних досліджень.
2. Основні підходи та школи порівняльно-політологічних досліджень: біхевіоризм, структурний функціоналізм, інституціоналізм та неоінституціоналізм, теорія раціонального

вибору;

3. Кількісні та якісні методи у порівняльних політичних дослідженнях. Їх можливості і обмеження;

4. Сутність порівняльного методу та його різновиди;
5. Критерії порівняння політичних систем;
6. Критерії аналізу політичних партій та партійних систем;
7. Критерії аналізу демократії і демократизації;
8. Можливості і обмеження індексів демократії;
9. Критерії порівняльного аналізу політичної культури;
10. Критерії порівняльного аналізу політичних інститутів у різних формах правління;
11. Критерії порівняння різних форм державного устрою;
12. Критерії порівняльного аналізу політичних режимів;
13. Теорія ігор та можливості її застосування в політичній науці.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступний іспит проводиться комплексно в усній формі за екзаменаційними білетами.

Оцінка з фахового вступного випробування визначається за 100-бальною системою, одержаною за відповіді на 4 питання екзаменаційного білета (П1, П2, П3, П4) та обґрунтування дослідницької пропозиції (ДП).

Підсумковий бал = П1 + П2 + П3 + П4+ДП.

Максимальна оцінка, яку може отримати вступник – 100 балів.

Критерії оцінювання вступників за результатами складання вступного іспиту наведено у Таблиці 1.

Таблиця 1.

Критерії оцінювання	100-бальна шкала оцінювання			
	91 – 100 б.	76-90 б.	61-75 б.	до 60 б.
Повнота відповіді	Повна	Повна	Неповна	Неповна
Глибина і різносторонність знань	Достатні	Належні	Задовільні	Відсутні
Системність та логіка викладу матеріалу	Систематизоване, логічне	Логічне	Відсутні	Відсутні
Знання базового законодавства та літератури	Глибоке, використовуються при відповіді	Достатнє, використовують ся при відповіді	Мінімальне, частково використовуються	Відсутнє
Уміння узагальнювати викладений матеріал	Обґрунтовані висновки	Частково обґрунтовані висновки	Поверхнево обґрунтовані висновки	Відсутні висновки
Обґрунтованість дослідницької пропозиції	Чітке обґрунтування теми, дослідницьких питань і методології	Достатнє обґрунтування усіх пунктів	Поверхневе або неповне обґрунтування	Необґрунтованість пропозиції або її відсутність

Результати вступних іспитів оголошуються вступникам у день складання іспиту.

Результати вступного іспиту є складником конкурсного балу вступника відповідно до Правил прийому.

Для допуску до участі у конкурсному відборі вступнику необхідно набрати щонайменше 61 бал за 100-бальною шкалою.

Ті вступники, які отримали менше 61 бала до участі в конкурсному відборі не допускаються.

Переведення отриманих вступником балів за вступні іспити до шкали 100–200 здійснюється відповідно до Таблиці 2.

Таблиця 2.

Підсумковий бал	Бал за шкалою 100-200
1	101
2	102
3	103
4	104
5	105
6	106
7	107
8	108
9	109
10	110
11	111
12	112
13	113
14	114
15	115
16	116
17	117
18	118
19	119
20	120
21	121
22	122
23	123
24	124
25	125
26	126
27	127
28	128
29	129
30	130
31	131
32	132
33	133
34	134
35	135
36	136
37	137
38	138

Підсумковий бал	Бал за шкалою 100-200
51	151
52	152
53	153
54	154
55	155
56	156
57	157
58	158
59	159
60	160
61	161
62	162
63	163
64	164
65	165
66	166
67	167
68	168
69	169
70	170
71	171
72	172
73	173
74	174
75	175
76	176
77	177
78	178
79	179
80	180
81	181
82	182
83	183
84	184
85	185
86	186
87	187
88	188

39	139
40	140
41	141
42	142
43	143
44	144
45	145
46	146
47	147
48	148
49	149
50	150

89	189
90	190
91	191
92	192
93	193
94	194
95	195
96	196
97	197
98	198
99	199
100	200

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ДИСЦИПЛІНА «ВСТУП ДО ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»

1. Воронов І. Правова держава як предмет політологічного аналізу. Монографія. – К.: Віра ІНСАЙТ, 2000. – 250 с.
2. Гайєк Ф. Право, законодавство і свобода. Нове визначення ліберальних принципів справедливості і політичної економії. Т. I-III. – К.: Аквілон-Прес, 2000. – 448 с.
3. Гринюк Р. Ідея правової держави: теоретико-правова модель і практична реалізація. – К.: Ін Юре, 2004. – 388 с.
4. Енциклопедія політичної думки. – К.: Дух і Літера, 2000. – 472 с.
5. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства. Теоретичні засади і соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні. Монографія. – К.: Червона калина, 2002. – 276 с.
6. Конончук С. Розвиток демократії в Україні: 2000 рік. – К.: Україна, 2001. – 316 с.
7. Мацієвський Ю. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014): монографія / Ю. В. Мацієвський. – Чернівці: Книги – XXI, 2016. – 552 с.
8. Мацієвський, Ю. (2020). Змішані цінності і суспільні обмеження: чому запит на «сильну руку» не призведе до авторитаризму в Україні. Соціологія: теорія, методи, маркетинг, 4, 43–67. DOI 10.15407/sociology2020.04.043
9. Мацієвський, Ю. (2020). Від партій-субститутів до справжніх партій: чи можливо це в Україні? *Політичні партії і вибори: українські та світові практики*: Зб. ст. і тез за результатами IV міжнародної наукової конференції “Політичні партії і вибори: українські та світові практики”. А. Романюк і В. Литвин (ред.). (Вип. 4, сс. 282–286). Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка. <https://eprints.oa.edu.ua/8388/>
10. Мацієвський, Ю. (2012) Пастка обмеженого доступу. Критика (5:175). pp. 2-6. <https://eprints.oa.edu.ua/1420/>
11. Мацієвський, Ю. (2011). Інволюція конституціоналізму і квазі-авторитарний режим в Україні. *Вибори і демократія*, Вип. 3, 49–56. <https://eprints.oa.edu.ua/1118/>
12. Жерар М. Принцип суверенітету. Історія та основи новітньої влади. – Л.: Кальварія, 2003. – 212 с.
13. Основи демократії / Авт. колектив: М. Безсонова, О. Бірюков, С. Бондарчук та ін.; За заг. ред. А. Колодій. – К.: Ай Бі, 2002. – 684 с.
14. Патнам Р. та ін. Творення демократії: Традиції громадянської активності в сучасній Італії / Р. Д. Пантам разом з Р. Мокарді та Р. Н. Нанетті. – К.: Основи, 2001. – 302 с.
15. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / За ред. Ф. М. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – 327 с.
16. Рябов С. Політологічна теорія держави. – К.: ТанDEM, 1996. – 240 с.

17. Фрідріх А. Гайек. Конституція свободи. – Львів: Літопис, 2002. – 556 с.
18. Шаповал В. Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз. – К.: Програма Л, 1995. – 136 с.
19. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія. – К.: Основи, 1995. – 528 с.
20. Matsiyevsky, Y. (2021). Internal Conflict or Hidden Aggression: Competing Accounts and Expert Assessments of the War in Ukraine's Donbas. In: Civil War? Interstate War? Hybrid War? Dimensions and Interpretations of the Donbas Conflict in 2014-2020. Edited by Jakob Hauter. Ibidem-Verlag. 2021. P.165-190.<https://www.ibidem.eu/en/civil-war-interstate-war-hybrid-war-9783838213835.html>
21. Matsiyevsky, Y. (2018). Ukraine's Regime Is Less Stable than It Was under Yanukovych: A Third Year Comparison. PONARS Eurasia policy memo # 517, <http://www.ponarseurasia.org/memo/ukraine-regime-less-stable-than-under-yanukovych-third-year-comparison>
22. Matsiyevsky, Y. (2018). Revolution without Regime Change: The Evidence from the Post-Euromaidan Ukraine. Communist and Post-Communist Studies, 51(4), 349–359. <https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2018.11.001>.

ДИСЦИПЛІНА «КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

1. Конституційне право України / За ред. В. Я. Тація, В. Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики. – К.: Український центр правових студій, 1999. – 376 с.
2. Конституційне право України / За ред. Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. – К.: Ін Юре, 2002. – 544 с.
3. Конституція України. Науково-практичний коментар / За заг. ред. К. Чижмарь та О. Лавриновича. – К.: Видавничий дім “Професіонал”, 2018. – 290 с.
4. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Тацій, О. Петришин, Ю. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.
5. Кравченко В. Конституційне право України: Навчальний посібник. – Вид. 6-те, виправлене та доповнене. – К.: Атіка, 2008. – 592 с.
6. Кушніренко О., Слінько Т. Права і свободи людини та громадянина. – Х.: Факт, 2001. – 440 с.
7. Погорілко В. Конституційне право України: підруч. / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. – 2-ге вид., переробл. та доопр. – К.: Алерта, 2010. – 432 с.
8. Скрипнюк О. Курс сучасного конституційного права України: Академічне видання. – Х.: Право, 2009. – 468 с.
9. Тодика Ю. Основы конституционного строя Украины. – Х.: Факт, 1999. – 320 с.
10. Шаповал В. Державний лад країн світу. – К., 1999. – 320 с.
11. Шаповал В. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс : підруч. – К: Юрінком Інтер, 2010. – 464 с.

ДИСЦИПЛІНА «ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ»

1. Арістотель. Політика / Арістотель. Київ: Основи, 2005. 240 с.
2. Демократія : Антологія / Упоряд. О. Проценко. Київ : Смолоскип, 2005. 1108 с.
3. Енциклопедія політичної думки. / Пер. з англ. К.: Дух і Літера, 2000. 472 с.
4. Жан-Жак Руссо. Про суспільну угоду, або принципи політичного права. – К., 2001. – 349 с.
5. Історія зарубіжних політичних вчень: навч. пос. Кирилюк Ф.М. К.: ЦНЛ, 2008.
6. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. – Львів : «Новий Світ-2000», 2017. – Т.2.: XX – початок XXI ст. – 598 с.

7. Консерватизм: Антологія / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К.: Вид-во «Смолоскип», 2008. – 872 с.
8. Лібералізм: Антологія. 2-ге вид. / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. – К.: ВД «Простір», «Смолоскип», 2009. 1128 с.
9. Макіавеллі, Нікколо. Флорентійські хроніки; Державець / Пер. з іт. А. Перепаді; Худож.-ілюстратор І.І. Яхін; Худож.-оформлювачі Б. П. Бублик, В. А. Мурликін. — Харків: Фоліо, 2007. – 511 с.
10. Себайн Дж., Торсон Т. Історія політичної думки. – К.: Основи, 1997. 838 с.
11. Хрестоматія з історії політичних вчень: посібник / Уривалкін О. М.К.: Дакор, 2008.

ДИСЦИПЛІНА «ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»

1. Глобалізація і сучасний міжнародний процес / за заг. ред. Б. Гуменюка і С. Шергіна. – К.: Університет Україна, 2009. – 508 с.
2. Китайський проект «Один пояс, один шлях» та його можливості для України // <https://hvylyya.net/analytics/economics/kitayskiy-proekt-odin-poyas-odin-shlyah-ta-yogo-mozhливosti-dlya-ukrayini.html>
3. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Альтернативні моделі міжнародного порядку// <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2017/1-2/10.pdf>
4. Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Теорія міжнародних відносин : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 176 с.
5. Мальський М., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. 3-є вид., перероблене і доп. – К.: Знання, 2007. – 461 с.
6. Міжнародні відносини та світова політика: підручник / кер. авт. кол. В. Ю.Крушинський; за ред. В. А. Манжоли. – К.: Вид-во полігр. центр «Київський університет», 2010. – 863 с.
7. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навч. посіб. / М. З. Мальський та ін. – К.: Знання, 2010. – 463 с.
8. Міжнародні системи і глобальний розвиток / підручник; кер. авт. колективу О. А.Коппель; за ред. Л. В.Губерського, В. А. Манжоли. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008.
9. Пастка Кіндлбергега// <https://www.project-syndicate.org/commentary/trump-china-kindleberger-trap-by-joseph-s--nye-2017-01/russian>
10. Теорія війни// <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planeti/teoriya-viyni>
11. Теорія завершення війни. Політологи Хайн Гоманс і Ден Райтер розбирають можливі сценарії закінчення війни в Україні для The New Yorker// <https://forbes.ua/war-in-ukraine/teoriya-zavershennya-viyni-politologi-khayn-gomans-i-den-rayter-rozbirayut-mozhlivi-stsenarii-zakinchennya-viyni-v-ukraini-dlya-the-new-yorker-30092022-8707>
12. Чекаленко Л.Д., Федуняк С.Г. Зовнішня політика України від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк; за заг. Ред. Л. Д. Чекаленко. – К.: Вид. дім «Персонал», 2010. – 464 с.
13. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин: навч. посіб. / С.О. Шергін. – Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. – 204 с.
14. Ялі М. Поняття та підходи до тлумачення світового порядку // <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/16005/14-Ijali.pdf?sequence=1>

ДИСЦИПЛІНА «ПОРІВНЯЛЬНА ПОЛІТОЛОГІЯ»

1. Зіллер Ж., Політико-адміністративні системи ЄС. Порівняльний аналіз. – К.: Основи, 1996. – 420 с.
2. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – С. 6 – 40.

3. Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія: Дослідження структур, мотивів і результатів. – К.: АртЕк, 2001. – 224 с.
4. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1.
5. Історія політичної думки : навч. енцикл. словник-довідник для студентів вищ. навч. закл. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2014. 766 с.
6. Пауел Дж.-Б. Сучасні демократичні країни. Участь у політичному житті, стабільність і насильство / пер. з англ.: Христенко О.В., Горбатько В.К. Харків: Каравела, 2004. 288 с.
7. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу/За заг.ред. В.Бакірова, М.Сазонова. Х.:ХНУ імені В.Н.Каразіна,2008. 576 с.
8. Основи демократії : підруч. / за заг. ред. А. Колодій. Львів : Астролябія, 2009. 832 с
9. Романюк А.С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи: моногр. / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Л.: ВЦ ЛНУ імені І.Франка, 2007. 391 с.
10. Україна у пошуку стратегій суспільно-політичного розвитку (1991–2018 pp.). Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2019. 352 с
11. Kesselman Mark, Krieger Joel, William A. Joseph Introduction to Comparative Politics Political Challenges and Changing Agendas 8th Edition Cengage Learning, Inc 2019. 770 p.
12. Eckstein Harry A Perspective on Comparative Politics, Past and Present Research Schools and Modes of Explanation URL: https://www.corwin.com/sites/default/files/upm-binaries/24808_Ch_01.pdf
13. Hall Peter A and Taylor Rosemary C. R. Political Science and the Three New Institutionalisms r https://www.mpifg.de/pu/mpifg_dp/dp96-6.pdf
14. Daalder Hans State formation, parties and democracy. Studies in comparative European politics https://www.dbnl.org/tekst/daal024stat01_01/daal024stat01_01.pdf
15. Keman Hans Comparing political systems: Towards positive theory development Working Papers Political Science No. 2006/01 Department of Political Science Vrije Universiteit Amsterdam <https://research.vu.nl/ws/portalfiles/portal/74100296/2ACBD484-1279-D040-8BAD682A66091259>
16. Matsiyevsky Y. Ukraine's Regime Is Less Stable than It Was under Yanukovych A Third Year Comparison Ponars Eurasia Policy Memo. 2018. No. 517. 2018. URL: https://eprints.oa.edu.ua/6836/1/Matsiyevsky_March_2018.pdf.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен вступник під час складання вступного іспиту повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати будь-яким чином гідність інших вступників, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації зі вступниками, викладачами та співробітниками НаУОА;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення вступного іспиту;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.

Дослідницька пропозиція

Дослідницька пропозиція демонструє обґрунтованість проведення дослідження у запропонованій темі, обізнаність здобувача зі станом вивчення цієї теми та здатність до самостійного дослідження. Пропозиція допомагає встановити наскільки теоретично значущою та методологічно здійсненою є запропонована тема. Вона дозволяє вступній комісії визначити, чи відповідає дослідження академічним стандартам і чи є в університеті відповідні наукові керівники для його підтримки.

Вимоги до дослідницької пропозиції для здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності С2 Політологія. Обсяг – до 500 слів. (без бібліографії)

Попередня назва роботи

- Чітка та лаконічна назва, що відображає суть дослідження.

Обґрунтування дослідницької проблеми та її значущості.

- Дослідницькі питання або гіпотези.

Огляд літератури

- Аналіз ключових наукових праць за темою.
- Визначення прогалин у літературі.
- Обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Теоретична основа

- Обговорення теорії, поняття чи підходу, які стануть основою для дослідження.
- Пояснення того, як обрана теоретична рамка впливає на дослідницький підхід.

Методологія дослідження

- Опис дослідницького дизайну (якісні, кількісні або змішані методи).
- Методи збору даних (наприклад, опитування, інтерв'ю, аналіз випадків).
- Методи аналізу даних.
- Обґрунтування обраної методології.

Очікуваний внесок

- Пояснення, як дослідження сприятиме розвитку визначеної галузі політичної науки.
- Які його потенційні теоретичні, емпіричні чи методологічні наслідки.

Бібліографія

- Перелік основних наукових публікацій використаних у пропозиції.

Приклад дослідницької пропозиції

Вплив популізму на демократичні інститути в Європі

Постановка проблеми

Популізм є однією з ключових політичних тенденцій ХХІ століття, що значною мірою впливає на функціонування демократичних інститутів. Зростання підтримки популістських партій у Західній Європі викликає дискусії щодо їхнього впливу на верховенство права, незалежність судової влади та функціонування парламентських систем. Це дослідження аналізує, як популістські уряди змінюють демократичні інститути на *прикладі (назвати країну чи країни)*

Дослідницькі питання: (у контексті академічної дискусії, подій та наявних даних). Як зростання популярності популістських партій вплинуло на демократичні інститути в Західній Європі? (продовження)

Огляд літератури

Література щодо популізму вказує на його подвійний характер: одні дослідники (Mudde, 2004; Laclau, 2005) стверджують, що популізм може посилювати демократичні механізми, мобілізуючи виборців, тоді як інші (Levitsky & Ziblatt, 2018) наголошують на його деструктивних наслідках для інституційної стабільності. Cas Mudde (2019) розглядає популізм як загрозу

ліберальній демократії, оскільки він часто супроводжується централізацією влади.
(продовження...)

Теоретична основа: Демократична ерозія, популізм та інституційні зміни (*їх стисло пояснення*)

Методологія

Дослідження використовує порівняльний аналіз випадків та якісний контент-аналіз політичних рішень і законодавчих ініціатив популістських урядів у трьох країнах.

Очікуваний внесок

Якщо популізм негативно впливає на демократичні інститути, зокрема, через політичний тиск на судову систему та ослаблення парламентського контролю, то ми можемо очікувати зниження якості демократії в Європі та інших регіонах світу.